

การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา*

A STUDY IN SCHOOL MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATION'S
SATISFACTION AT LOPBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREAS OFFICE 1 ACCORDING TO THE THREEFOLD TRAINING

¹กมลพร โพธิ์ช่วย Kamonporn Phochuai ²วินัย ทองมัน Winai Tongmun

³อานนท์ เมธีวรฉัตร Anon Methiworachat

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Kamonpawn01@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจจัยบุคคล การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากครูและบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนและประมาณค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกันและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านการยอมรับของสังคม รองลงมา ด้านความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านร่างกายและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย และ 2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา จำแนกตามปัจจัยบุคคล พบว่า ขนาดโรงเรียน เพศ อายุและประสบการณ์การทำงานมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา, หลักไตรสิกขา

Abstract

This research article aimed 1) to study the satisfaction of school administrators in Lopburi Primary Educational Service Area 1 based on the Tri-sikkhā principle, and 2) to compare the satisfaction of school administrators in Lopburi Primary Educational Service Area 1 classified by individuals. This research was a quantitative research. Data were collected from a sample of 322 teachers, educational personnel and school committees. The research instrument was a scale and rating questionnaire with a reliability coefficient of 0.87 for the entire questionnaire. Data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test for independent samples, and one-way analysis of variance. The results of the research found that 1) the overall satisfaction of school administrators in Lopburi Primary Educational Service Area 1 based on the Tri-sikkhā principle was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was the satisfaction with the need for social acceptance, followed by the satisfaction with physical needs, and the aspect with the lowest average value was the satisfaction with the need for security or safety. 2) A comparison of satisfaction with the administration of school administrators in Lopburi Primary Educational Service Area 1 according to the Tri-sikkhā principle, classified by individuals, found that school size, gender, age, and work experience had different effects on overall satisfaction with the administration of school administrators.

Keywords: Satisfaction, Administration, School Administrators, The Threefold Training

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในสังคมโดยไม่เป็นผู้สร้างปัญหาให้แก่สังคม การศึกษายังทำหน้าที่อบรมสั่งสอน ฝึกฝนให้เยาวชนในสังคมให้มีประสบการณ์และมีพฤติกรรมไปในแนวทางที่สังคมปรารถนา ช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรม ช่วยพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพชีวิต ตลอดจนการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพ การศึกษาจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อคนในสังคม การจัดการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิตมีศักยภาพและความสามารถที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ความว่า “การศึกษานั้นกล่าวโดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือ การสร้างความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติและจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลเพื่อช่วยให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุขเพื่อตนเพื่อส่วนรวมได้ตามสมควรแก่โอกาส” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนได้พัฒนา

ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีกระบวนการ เรียนรู้และทักษะที่จะรับผิดชอบตนเองและสังคม ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการอ่าน การเรียนรู้ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้แหล่งแสวงหาความรู้และเกิดการใฝ่รู้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้ตามความถนัดหรือความสนใจของตนเอง สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสม โดยให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการศึกษาวิชาการ มีบทบาทและหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาประชากรของประเทศให้มีคุณภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งความรู้ ประสิทธิภาพบุคลิกภาพและ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การศึกษาไม่ได้เป็นเพียงแค่การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในระยะเวลา 9 ปี ถึง 12 ปี แต่การศึกษาและการเรียนรู้จะต้องเกิดการต่อยอดออกไปเป็น “การศึกษาเพื่ออาชีพและการศึกษาเพื่อชีวิต” สำหรับประชาชนทุกคน (Education for All) เพื่อสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง การจะทำให้ได้ผลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมองแนวทางหลักทฤษฎีและหลักธรรมเพื่อนำมาใช้เป็นกลไกสำคัญในการนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากรายงานการรวมและเลิกสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างต่ำ โดยค่าเฉลี่ยจากผลการประเมิน คุณภาพภายนอกส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับพอใช้และเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนในโรงเรียน ขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดอื่นปัญหาด้านการบริหารจัดการสภาพบริบทของการคมนาคมแต่เดิมไม่ค่อยสะดวกมากนัก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดตั้งโรงเรียนครอบคลุมทุกพื้นที่ของประชากรที่อาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันความจำเป็นดังกล่าวได้ ลดลง เนื่องจากการคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คนสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่นๆ และปัญหาอีกประการหนึ่งคือการอพยพเคลื่อนย้ายของประชาวัยเรียนที่ย้ายติดตามผู้ปกครองไปรับจ้างทำงานต่างถิ่น ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่ต้องจัดกิจกรรมในสภาพครูไม่ครบชั้นและในแต่ละชั้นมีจำนวนนักเรียนน้อย ครูสอนไม่เต็มเวลาไม่เต็มความสามารถ เพราะครูมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการสอน เป็นจำนวนมาก หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัดเพราะได้รับงบประมาณจำนวนน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัดและมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลของความเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของประชากรเด็กวัยเรียนมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง ค่านิยมของผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการให้บุตรหลานของตนได้เรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพประกอบกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภาครัฐ ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต1 สถานศึกษาในสังกัดต้องตระหนักในการปรับการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาที่เชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมในทางพุทธศาสนากับหลักการบริหารมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักพุทธธรรมกับหลักการบริหารการศึกษาที่ ครอบคลุมถึง 3 หลักการคือ หลักการครองตน หลักการครองคน หลักการครองงานและเพื่อเสนอ หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมที่หลากหลายทำให้มีขอบเขตของการศึกษาที่กว้างขวาง

และทำให้ผู้บริหารสามารถเลือกหลักธรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาในทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับการบริหารงานใน สถานศึกษาของตนเองได้ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ หรือเป็นศาสนาแห่งความเพียรพยายาม หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเน้นมุ่งที่การปฏิบัติเป็นสำคัญ หลักคุณธรรมและศีลธรรมของพระพุทธศาสนาที่มีผลต่อสังคมไทย คือสามารถเข้ามาพิสูจน์ได้ด้วยตนเองว่าอะไรจริง อะไร ไม่จริง พระพุทธศาสนาให้ทุกคนมาพิสูจน์ได้ด้วยการปฏิบัติด้วยตนเองว่าได้ผลจริงหรือไม่ การเลือก หลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจะเป็นนักบริหารที่เก่งและดี ควรประพฤติ ปฏิบัติ ธรรมข้อปฏิบัติที่เป็นหลักสำหรับศึกษา คือ สิกขา 3 หรือไตรสิกขา การศึกษาเป็นสาระของการปฏิบัติทั้งหมดในพระพุทธศาสนาและการปฏิบัตินั้นท่าน เรียกว่าสิกขา อันได้แก่ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นระบบการปฏิบัติธรรมที่ครบถ้วน สมบูรณ์มีขอบเขตครอบคลุมมรรคทั้งหมด และเป็นการนำเอาเนื้อหาของมรรคไปใช้อย่างหมดสิ้นบริบูรณ์ จึงเป็นหมวดธรรมมาตรฐานสำหรับแสดงหลักการปฏิบัติธรรมและมักใช้เป็นแม่บทในการ บรรยายวิธีปฏิบัติธรรม คำว่า ไตรสิกขา หรือสิกขา ๓ แปลว่า ข้อที่จะต้องศึกษา ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักการสำหรับ ศึกษาคือฝึกหัด อบรมกาย วาจา จิตใจและปัญญาให้ยิ่งขึ้นไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุด คือ พระนิพพาน และมีความหมายคล้าย คำว่า “ภาวนา” ซึ่งแปลว่า การทำให้เกิด การทำให้มีให้เป็น การทำให้เจริญ การเพิ่มพูนการอบรม หรือฝึกอบรม ซึ่งหากนำหลักไตรสิกขาเข้าสู่กระบวนการบริการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู เพื่อใช้พัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนตามแนวพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นกระบวนการที่เกิดจากการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและให้มีขึ้นในตัวมนุษย์เองด้วยการลงมือปฏิบัติจนให้เห็น คุณค่าและความสำคัญและมีความเลื่อมใสศรัทธาในการที่จะประพฤติตามคำสอนนั้นแนวทางในการ พัฒนาการเรียนรู้อาจเกิดปัญหาเช่นนี้ผู้เรียนหรือผู้รับการฝึกฝนอบรมย่อมเกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), 2542)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา เพื่อทราบความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจเจกบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ 999 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 665 คน ในโรงเรียนขนาดเล็ก 330 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 รวมจำนวน 1,994 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 322 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 161 คน ในโรงเรียนขนาดกลาง 107 คน ในโรงเรียนขนาดเล็ก 54 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านร่างกาย 2) ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย 3) ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านการยอมรับของสังคม 4) ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านการได้รับการยกย่อง 5) ความพึงพอใจที่ได้รับจากความต้องการด้านความสำเร็จตามความนึกคิด มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ศึกษาเอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ และจากกรอบแนวคิดการศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ศึกษาหลักความพึงพอใจ หลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล หมายถึง แนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบ สภาพความเป็นจริงหรือหลักการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร การไม่ใช้ความรุนแรง สมาธิ หมายถึง ความตั้งใจ ความตั้งมั่น ความหนักแน่นมั่นคง ความจริงใจ ความรอบคอบในการทำงาน การวางแผนการทำงานมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานและปัญหาหมายถึง ความรอบรู้ การคิดวิเคราะห์ การประเมินปรับปรุง การพัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาต่างๆในการทำงานได้อย่างถูกต้อง 2) นำเครื่องมือเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง 3) นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมขึ้นมาสร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 4) ร่างแบบสอบถาม เสนอประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง จัดพิมพ์แบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว 5) นำแบบสอบถามที่จัดพิมพ์แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผลการหา IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ Try out กับ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลสระโบสถ์และโรงเรียนบ้านวังแคม เพื่อหาความเชื่อมั่น ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้ 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) 7) นำแบบสอบถามหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ผลของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งมาวิเคราะห์ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของความพึงพอใจในการ

บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา จำแนกตามปัจเจกบุคคล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา

ความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	ความพึงพอใจในการบริหาร (n=322)			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านร่างกาย	3.69	0.68	มาก	2
2. ความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย	3.61	0.63	มาก	5
3. ความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านการยอมรับของสังคม	3.70	0.68	มาก	1
4. ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านการได้รับการยกย่อง	3.62	0.65	มาก	4
5. ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านความสำเร็จตามความนึกคิด	3.68	0.66	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.66	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านการยอมรับของสังคม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านร่างกาย อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจเจกบุคคล

2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. อภิปรายความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา

ความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 เป็นผู้นำทางวิชาการมีทักษะในการบริหารงานที่ดี เข้าใจบทบาทของตนเอง ส่งเสริมให้การบริหารงานในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารประสบผลสำเร็จ สร้างความรักและความศรัทธาที่ดีในสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ยึดแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับชุมชนโดยคำนึงถึงการทำงานโดยการสร้างเครือข่าย เป็นผู้นำการบริหารงานแบบประชาธิปไตย ทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมและดึงศักยภาพความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชามาใช้สร้างอัตลักษณ์ขององค์กรในการสร้างสรรค์และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้นำในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อยุ่่งพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (PLC) เป็นผู้นำในการจัดหางบประมาณ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลประเมินความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา แพนกุดเรือ (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลวัดลุ่มมหาชัยชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความพึงพอใจ เมื่อจำแนกตามอาชีพและวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสุปรียา อีร์สิรานนท์ (2556) ได้กล่าวถึงการศึกษาในกรอบไตรสิกขาในการศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการการเรียนรู้ในกรอบของไตรสิกขากับทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ไว้ว่า แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์จะอาศัยประสบการณ์เดิม ผู้สอนจะใช้ประสบการณ์ของตนเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างพฤติกรรมใหม่ๆ และใช้การเสริมแรงเพื่อเพิ่มหรือลดพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์เป็นการพัฒนาพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา จึงมีทั้งความเหมือนและแตกต่างจากพัฒนาการการเรียนรู้ในกรอบของไตรสิกขา ซึ่งจะพัฒนาทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา

ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ ความเชื่อมโยงของทั้ง 2 แนวคิด คือ การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์เชื่อมต่อและมีอิทธิพลถึงกันอย่างเป็นระบบ ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาและประสบการณ์ ทำให้มีการพัฒนา ผักผ่อนบรมตน เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญาสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและบุคคลในสังคมให้มี ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลภา ไชยปาก (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวัดน้ำขุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรุญ บุญธรรม (2565) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครธัญญะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของศรเพชร อูสารมัย (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคอดีเยาะ ญูโซ๊ะ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา

2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความพึงพอใจในการทำงานของผู้บริหารไม่ต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีทักษะในการทำงานและบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมและสร้างสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่มีความสุข จึงทำให้ความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคอดีเยาะ ญูโซ๊ะ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาดโรงเรียนต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการบริหารงานวิชาการ ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheii's Tes) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีความพึงพอใจต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าขนาดเล็ก ด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheii's Tes) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความพึงพอใจต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าขนาดเล็ก ส่วนด้านการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายคู่ด้วยวิธีการของเซฟฟ์ (Scheil's Tes) พบว่า ครูที่มีความพึงพอใจต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยึดหลักความเท่าเทียม กันไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย มีความยุติธรรมให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันท์พิภาส ธนประดิษฐ์กุล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าต่อส่วนประสมทางการตลาด สำหรับกลุ่มพ่อค้าชาวม้าเพื่อการผลิต บ้านขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำแนกตามเพศ การทดสอบสมมติฐานของความพึงพอใจที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดของลูกค้าพ่อค้าชาวม้า กลุ่มพ่อค้าเพื่อการผลิตบ้านขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มี เพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาด ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการทำงานที่ไม่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้บริหารในการบริหารจัดการงานบริหารบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกอายุของผู้ได้บังคับบัญชา มีความเท่าเทียมและเป็นธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันท์พิภาส ธนประดิษฐ์กุล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าต่อส่วนประสมทางการตลาด สำหรับกลุ่มพ่อค้าชาวม้าเพื่อการผลิต บ้านขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำแนกตามอายุ การทดสอบสมมติฐานของความพึงพอใจที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดค้พ่อค้าชาวม้ากลุ่มพ่อค้าเพื่อการผลิตบ้านขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาด ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเหมือนกัน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีการทำงานเป็นทีม ดึงศักยภาพของผู้ร่วมงานมาสร้างสรรค์การทำงานในสถานศึกษาให้มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา บุญธรรม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย นครธัญญะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย นครธัญญะ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศรเพชร อุสารมย์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารใน

สถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคอตีเยาะ ญูโซ๊ะ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อสภาพการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.5

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความพึงพอใจ ที่สนองความต้องการด้านร่างกาย 2) ความพึงพอใจที่สนองความต้องการความปลอดภัย 3) ความพึงพอใจที่ สอนองความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ 4) ความพึงพอใจที่สนองความต้องการการยอมรับนับถือจาก ผู้อื่น และ 5) ความพึงพอใจที่สนองความต้องการความเป็นตัวตนอันแท้จริงของตนเอง จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม โดยองค์ความรู้การวิจัยเป็นการศึกษาความพึง พอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 ตามหลัก ไตรสิกขา ดังนี้

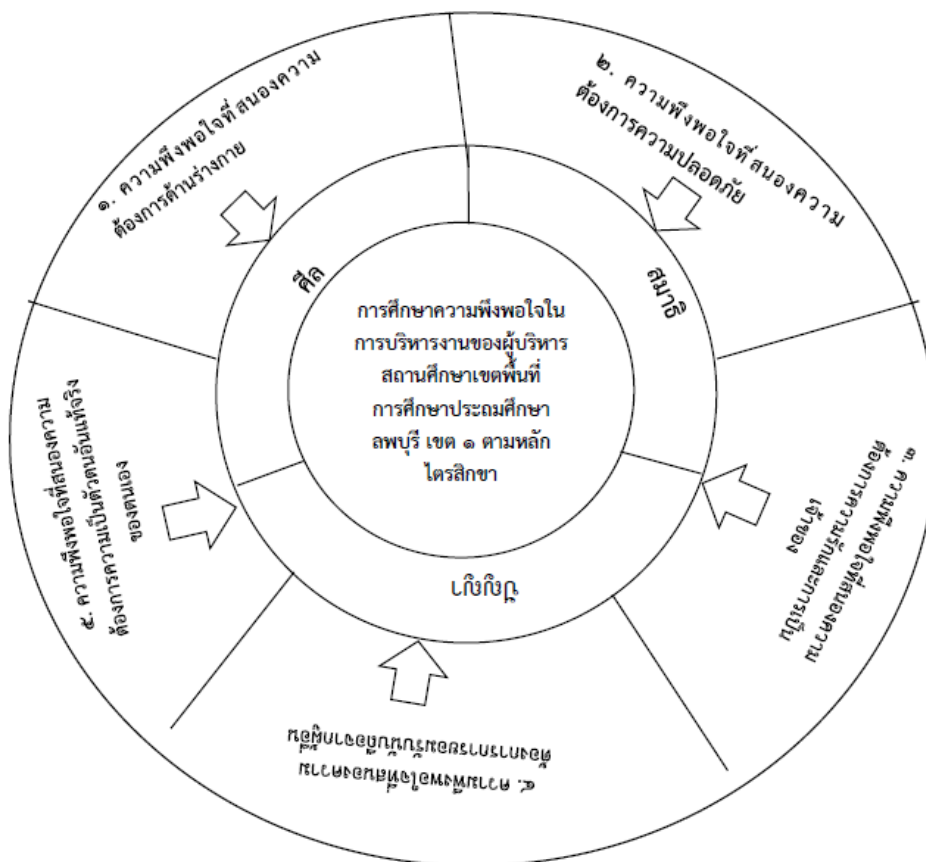
1. ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านร่างกาย ตามหลักไตรสิกขา คือ การได้รับการ สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการด้านต่างๆ แนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบ สภาพ ความเป็นจริงหรือหลักการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร ด้วยความรอบคอบ รอบรู้

2. ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัย ตามหลักไตรสิกขา คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร การได้รับการดูแลเอาใจใส่ การช่วยเหลือ และสวัสดิภาพต่างๆ การ พัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาต่างๆในการทำงานได้อย่างถูกต้อง

3. ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านการยอมรับของสังคม ตามหลักไตรสิกขา คือ การ มอบหมายงานสำคัญๆ ให้เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และเป็นผู้แทนของหน่วยงาน โดยยึด แนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบที่ถูกต้อง มีการคิดวิเคราะห์ การประเมินปรับปรุงและพัฒนา

4. ความพึงพอใจที่ได้รับตามความต้องการด้านการได้รับการยกย่อง ตามหลักไตรสิกขา คือ การ ยกย่อง ประกาศเกียรติคุณทั้งภายในและภายนอก การมอบโล่ เกียรติบัตร รางวัล และการยกย่องทั้งต่อหน้า และลับหลังตามกฎ ระเบียบ สภาพความเป็นจริงหรือหลักการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

5. ความพึงพอใจที่ได้รับจากความต้องการด้านความสำเร็จตามความนึกคิด ตามหลักไตรสิกขา คือ กำหนดเส้นทางความสำเร็จให้ การจัดหารูปแบบหรือตัวอย่างความสำเร็จ และให้ความอิสระในการเลือก วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กำหนดการประเมินความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาอย่างเหมาะสมในด้านความพึงพอใจที่ได้รับความต้องการด้านการยอมรับของสังคม

1.2 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรในการพัฒนา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักพุทธธรรมอย่างต่อเนื่อง

1.3 จัดทำโครงการ อบรมพัฒนาและยกระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักพุทธธรรม มาปรับใช้ในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1

2.2 ควรทำการวิจัยแนวทางการสร้างความพึงพอใจ การสำรวจความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550 (ปรับปรุง 2560)**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คอตีเยาะ ญูโซ๊ะ. (2555). **ความพึงพอใจของครูต่อสภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- จรรยา บุญธรรม. (2565). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย นคร ธิญะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. Journal of Roi Kaensarn Academi. 7(2). 237-253.**
- จันทน์ทศปาส์ ธนประดิษฐ์กุล. (2560). **การเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าต่อส่วนประสมทางการตลาด สำหรับกลุ่มพ่อค้าชาวมาเพื่อการผลิต บ้านขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.**
- ชุติมา แพนกุดเรือ. (2556). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลวัดลุ่มมหาชัยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2542). **พุทธวิธีการสอน**. กรุงเทพมหานคร: เป็กม่าน.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัลภา ไชยปาก. (2560). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวัดน้ำขุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ศรเพชร อสารมัย. (2563). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- สุปรียา อีร์ลีรานนท์. (2556). **การศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการการเรียนรู้ในกรอบของไตรสิกขา กับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**
- Keeves, Peter J. (1988). **Model and Model Building: Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.**